

**Streekplatform
Kempen**
Sterke regio.
Slim netwerk

NOTA

Schoolverlatersstudie blik op de Kempen

AAN : Pijler leren en werken
CC : Streekplatform Kempen
AUTEUR : Kim Nevelsteen

DATUM : 17 juli 2017

BETREFT : **Kempense blik op de VDAB schoolverlatersstudie: schoolverlaters van 30 juni 2015 en hun tewerkstelling op 30 juni 2016.**

4.742 Kempense schoolverlaters in beeld

De VDAB [schoolverlatersstudie van 2017](#) volgt alle leerlingen en studenten die op 30 juni 2015 de schoolbanken verlieten en kijkt of ze aan de slag zijn, of zijn geweest op 30 juni 2016.

Voor het arrondissement Turnhout, gaat het om 4.742 schoolverlatende inwoners. Het gaat dus niet om de leerlingen en studenten die in de regio onderwijs genoten, wel om diegene die er gedomicilieerd zijn.

AANDEEL HOOGGESCHOOIDE LEERLINGEN GROEIT, MAAR BLIJFT ONDER VLAAMS GEMIDDELDE

49,5% van de Kempense schoolverlaters heeft de schooldeuren achter zich dicht gedaan als hooggeschoolde¹ (2.345). Dit is een kleine toename ten aanzien van de vorige schoolverlatersstudie (+2,5 procentpunt), in absolute aantallen gaat het om 15 schoolverlaters meer. De regio zit wat betreft het aantal hooggeschoolde schoolverlaters nog wel onder het Vlaamse gemiddelde van 50,2%.

38,5% van de schoolverlaters is middengespoold (1.830). Dat zijn minder studenten dan vorig jaar (-242) én een daling van het aandeel met 2,5 procentpunt. De Kempen kent wel een hoger aandeel middengespoold schoolverlaters dan Vlaanderen (36,8%).

12% van de schoolverlaters uit het arrondissement Turnhout is laaggeschoold (567). Dit percentage is hetzelfde als vorig schooljaar, al gaat het hier om iets minder jongeren (-45). Onze regio heeft minder laaggeschoolde schoolverlaters dan Vlaanderen, waar 13,1% van alle schoolverlaters geen diploma of getuigschrift secundair onderwijs heeft.

---

¹ Laaggeschoold = geen diploma of getuigschrift secundair onderwijs

Middengespoold = hoogste diploma is een diploma secundair onderwijs

Hooggeschoold = hoogste diploma is een diploma hoger onderwijs (professionele bachelor, academische bachelor, master)

Streekplatform Kempen
Sterke regio. Slim netwerk

HET AANTAL ONGEKWALIFICEERDE UITSTROMERS BLIJFT CONSTANT

Op 30 juni 2015 verlieten 314 inwoners uit het arrondissement Turnhout de schoolbanken zonder "kwalificatie"². Dat is 6,6% van alle schoolverlaters uit het arrondissement. Bij de vorige schoolverlatersstudie ging het om 325 schoolverlaters, een aandeel van 6,5%.

De regio heeft een kleiner aandeel ongekwalificeerde uitstromers dan het Vlaamse gemiddelde van 7,8%. Ook voor Vlaanderen blijft het aandeel ongekwalificeerde schoolverlaters constant.

108 van de 314 Kempense schoolverlaters zonder kwalificatie is een jaar na afstuderen werkzoekend (34,4%). 47 van hen heeft gedurende de hele periode 1 juli 2015 – 30 juni 2016 geen enkele werkervaring opgedaan (15,0%).

DE ONGESCHREVEN WET HERBEVESTIGD: ZOVEEL TE HOGER DE SCHOLING ZOVEEL TE STERKER DE AANSLUITING MET DE ARBEIDSMARKT

De VDAB schoolverlatersstudie geeft op twee wijzen inzicht op de tewerkstelling van de schoolverlaters. Enerzijds wordt gekeken of de schoolverlater een jaar na afstuderen aan de slag is (momentopname). Anderzijds wordt nagegaan of de schoolverlater binnen het jaar na afstuderen gewerkt heeft. Iemand kan perfect werkloos zijn op 30 juni 2016, maar toch gedurende enkele maanden gewerkt hebben na afstuderen. Deze persoon zal als werkzoekend geteld worden na 1 jaar, maar hij zal niet geteld worden bij de groep zonder werkervaring.

4,2% van de schoolverlaters in Vlaanderen én in de Kempen hebben geen enkele werkervaring opgedaan in het jaar na afstuderen. Voor het arrondissement Turnhout gaat dit om 200 personen. 68 van deze 200 (34%) zijn laaggeschoold, 100 (50%) zijn middengeschoold en 32 afstudeerders zonder werkervaring binnen het jaar zijn hooggeschoold (16%).

527 van de schoolverlaters uit het arrondissement Turnhout hebben op 30 juni 2016 geen job (11%). 35,7% van deze werkloze schoolverlaters is laaggeschoold, 44,6% is middengeschoold en 19,7% is hooggeschoold.

KEMPENSE LAAGGESCHOOLDEN VINDEN MOEILIJKER AANSLUITING BIJ DE ARBEIDSMARKT

In vergelijking met Vlaanderen vinden de laaggeschoolde Kempense schoolverlaters moeilijker aansluiting bij werk. 33,2% van de laaggeschoolde schoolverlaters uit de regio had op 30 juni 2016 geen job. In Vlaanderen ging het om 30,6%. Wat de opgedane werkervaring betreft scoort de onze regio wel volgens het Vlaamse gemiddelde. 12% van de laaggeschoolde schoolverlaters heeft één jaar na afstuderen geen werkervaring zowel in het arrondissement Turnhout als Vlaanderen.

---

² Bij ongekwalificeerde uitstroom is het hoogst behaalde diploma een secundair onderwijs 1e graad of ASO, BSO, TSO en KSO 2e graad.

Kempense data uit de VDAB schoolverlatersstudie van 2017

Hieronder vindt u een overzicht van de Kempense schoolverlaters van het schooljaar 2014-2015 en hun tewerkstelling of werkervaring op 30 juni 2016. Wanneer u een rood percentage ziet, dan doet de regio het minder goed dan het Vlaamse gemiddelde, bij een groen cijfer doet de regio het beter. Een zwart percentage betekent dat de Kempen het Vlaams gemiddelde volgt.

Let op bij de interpretatie van deze cijfers. Het gaat voor het al dan niet hebben van werk om een momentopname (de foto) van 30 juni 2016. En het gaat soms om zo'n kleine aantallen dat grote conclusies niet op zijn plaats zijn.

SAMENVATTING

Studieniveau	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Secundair onderwijs 1e graad*	107	39,3%	42	18,7%	20
ASO 2e graad*	29	27,6%	8	13,8%	4
BSO 2e graad*	126	38,1%	48	15,9%	20
TSO 2e graad*	46	21,7%	10	6,5%	3
KSO 2e graad*	6	0,0%	0	0,0%	0
Buitengewoon secundair onderwijs	84	45,2%	38	14,3%	12
Deeltijds beroeps secundair onderwijs	125	27,2%	34	4,8%	6
Leertijd	44	18,2%	8	6,8%	3
Laaggeschoold (*=ongekwalificeerd)	567	33,2%	188	12,0%	68
	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
ASO 3e graad	217	15,2%	33	8,3%	18
BSO 3e graad	904	11,6%	105	4,6%	42
TSO 3e graad	685	13,7%	94	5,8%	40
KSO 3e graad	24	12,5%	3	4,2%	1
Middengeschoold	1830	12,8%	235	5,5%	100
	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
HBO5 - verpleegkunde	46	2,2%	1	2,2%	1
Professionele bachelor	1.282	4,1%	53	1,2%	15
Academische bachelor	52	3,8%	2	1,9%	1
Master	965	5,0%	48	1,5%	14
Hooggeschoold	2.345	4,4%	104	1,4%	32

DETAILS PER STUDIEGEBIED

Studiegebieden binnen 2e graad BSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Bouw	4	50,0%	2	25,0%	1
Decoratieve technieken	5	0,0%	0	0,0%	0
Handel	27	33,3%	9	11,1%	3
Hout	7	14,3%	1	14,3%	1
Juwelen	1	0,0%	0	0,0%	0
Land- en tuinbouw	11	54,5%	6	18,2%	2
Lichaamsverzorging	10	30,0%	3	0,0%	0
Maritieme opleidingen	1	0,0%	0	0,0%	0
Mechanica-elektriciteit	23	39,1%	9	21,7%	5
Mode	3	33,3%	1	0,0%	0
Personenzorg	24	50,0%	12	25,0%	6
Voeding	10	50,0%	5	20,0%	2
BSO 2e graad*	126	38,1%	48	15,9%	20

Studiegebieden binnen 2e graad TSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Bouw	3	0,0%	0	0,0%	0
Chemie	3	0,0%	0	0,0%	0
Grafische communicatie en media	1	0,0%	0	0,0%	0
Handel	12	33,3%	4	8,3%	1
Land- en tuinbouw	1	0,0%	0	0,0%	0
Lichaamsverzorging	3	66,7%	2	33,3%	1
Mechanica-elektriciteit	1	0,0%	0	0,0%	0
Personenzorg	14	14,3%	2	7,1%	1
Sport	5	40,0%	2	0,0%	0
TSO 2e graad*	46	21,7%	10	6,5%	3

Studiegebieden binnen 2e graad KSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Beeldende kunsten	5	0,0%	0	0,00%	0
Podiumkunsten	1	0,0%	0	0,00%	0
KSO 2e graad*	6	0,0%	0	0,0%	0

Studiegebieden binnen BuSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Bouw	10	60,0%	6	0,0%	0
Decoratieve technieken	5	40,0%	2	20,0%	1
Handel	7	28,6%	2	0,0%	0
Hout	15	40,0%	6	13,3%	2
Land- en tuinbouw	14	42,9%	6	21,4%	3
Mechanica-elektriciteit	6	50,0%	3	33,3%	2
Personenzorg	20	45,0%	9	20,0%	4
Voeding	5	40,0%	2	0,0%	0
Buitengewoon secundair onderwijs	84	45,2%	38	14,3%	12

Studiegebieden binnen DBSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Bouw	14	14,3%	2	7,1%	1
Decoratie	9	33,3%	3	11,1%	1
Elektriciteit-Elektronica	1	0,0%	0	0,0%	0
Handel en administratie	19	31,6%	6	0,0%	0
Hout	6	16,7%	1	0,0%	0
Land- en tuinbouw	2	50,0%	1	0,0%	0
Metaal en kunststoffen	12	0,0%	0	0,0%	0
Onderhoud	3	0,0%	0	0,0%	0
Personenzorg	14	21,4%	3	14,3%	2
Schoonheidszorg	1	100,0%	1	0,0%	0
Sport en vrije tijd	1	100,0%	1	0,0%	0
Transport	11	45,5%	5	9,1%	1
Voeding-horeca	32	34,4%	11	3,1%	1
Deeltijds beroeps secundair onderwijs	125	27,2%	34	4,8%	6

Studiegebieden binnen Leertijd	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Bouw en hout	11	0,0%	0	0,0%	0
Cultuur en podiumkunsten	1	0,0%	0	0,0%	0
Dieren	3	33,3%	1	33,3%	1
Elektriciteit	1	0,0%	0	0,0%	0

Groensector	2	50,0%	1	0,0%	0
Horeca	6	33,3%	2	16,7%	1
Informatica	1	0,0%	0	0,0%	0
Personenverzorging	7	14,3%	1	0,0%	0
Verkoop en marketing	6	16,7%	1	0,0%	0
Voeding	3	66,7%	2	33,3%	1
Voertuigen en metaal	3	0,0%	0	0,0%	0
Leertijd	44	18,2%	8	6,8%	3

Studierichtingen binnen 3e graad ASO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Economie - moderne talen	41	14,6%	6	4,90%	2
Economie - wiskunde	11	18,2%	2	18,20%	2
Grieks - Latijn	2	0,0%	0	0,00%	0
Grieks - Wetenschappen	1	100,0%	1	100,00%	1
Grieks - Wiskunde	1	0,0%	0	0,00%	0
Humane wetenschappen	59	16,9%	10	11,90%	7
Latijn - moderne talen	13	15,4%	2	7,70%	1
Latijn - wetenschappen	7	14,3%	1	14,30%	1
Latijn - wiskunde	13	15,4%	2	15,40%	2
Moderne talen - wetenschappen	20	25,0%	5	5,00%	1
Moderne talen - wiskunde	3	0,0%	0	0,00%	0
Rudolf Steinerpedagogie	4	25,0%	1	0,00%	0
Wetenschappen - wiskunde	35	5,7%	2	2,90%	1
Bijzondere wetenschappelijke vorming (7j)	4	25,0%	1	0,0%	0
Studiegebied ASO	214	15,4%	33	8,4%	18
Economie - sport	1	0,00%	0	0,00%	0
Sportwetenschappen	2	0,00%	0	0,00%	0
<i>Studiegebied sport</i>	3	0,00%	0	0,00%	0
ASO 3e graad	217	15,2%	33	8,3%	18

Studierichtingen binnen 3e graad BSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Auto	2	0,0%	0	0,0%	0
Auto-elektriciteit (7j)	8	0,0%	0	0,0%	0
Bedrijfsvoertuigen (7j)	4	0,0%	0	0,0%	0
Bijzonder transport (7j)	2	0,0%	0	0,0%	0

Carrosserie	2	0,0%	0	0,0%	0
Carrosserie- en spuitwerk (7j)	8	12,5%	1	0,0%	0
Diesel- en LPG-motoren (7j)	4	0,0%	0	0,0%	0
Vrachtwagenchauffeur	5	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied auto</i>	35	2,9%	1	0,00%	0
Bio-ecologische bouwafwerking (7j)	4	25,0%	1	25,0%	1
Bouwplaatsmachinist	4	0,0%	0	0,0%	0
Dakwerken (7j)	1	0,0%	0	0,0%	0
Decoratie en restauratie schilderwerk (7j)	14	28,6%	4	14,3%	2
Duurzaam wonen	1	100,0%	1	100,0%	1
Mechanische en hydraulische kranen (7j)	6	0,0%	0	0,0%	0
Renovatie bouw	22	9,1%	2	0,0%	0
Ruwbouw	5	20,0%	1	20,0%	1
Schilderwerk en decoratie	3	33,3%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied bouw</i>	60	16,7%	10	8,3%	5
Publiciteit en illustratie (7j)	21	14,3%	3	0,0%	0
Publiciteitsgrafiek	1	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied decoratieve technieken</i>	22	13,6%	3	0,0%	0
Bedrijfsgrafiek (7j)	3	0,0%	0	0,0%	0
Drukvoorbereiding	1	100,0%	1	0,0%	0
Meerkleurendruk - drukveredeling	5	20,0%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied grafische communicatie en media</i>	9	22,2%	2	0,0%	0
Kantoor	8	12,5%	1	0,0%	0
Kantooradministratie en gegevensbeheer (7j)	55	12,7%	7	5,5%	3
Logistiek (7j)	17	17,6%	3	0,0%	0
Verkoop en vertegenwoordiging (7j)	12	8,3%	1	8,3%	1
Verkoop	5	40,0%	2	40,0%	2
Winkelbeheer en etalage (7j)	21	9,5%	2	0,0%	0
<i>Studiegebied handel</i>	118	13,6%	16	5,1%	6
Bijzondere schrijnwerkconstructies	25	0,0%	0	0,0%	0
Houtbewerking	21	14,3%	3	4,8%	1
Industriële houtbewerking (7j)	20	15,0%	3	0,0%	0
Interieurinrichting	24	8,3%	2	0,0%	0
<i>Studiegebied hout</i>	90	8,9%	8	1,1%	1
Juwelencreatie (7j) (studiegebied juwelen)	1	0,0%	0	0,0%	0
Centrale verwarming en sanitaire installaties	4	25,0%	1	25,0%	1
Koelinstallaties	3	0,0%	0	0,0%	0
Koeltechnische installaties (7j)	9	11,1%	1	0,0%	0

Verwarmingsinstallaties (7j)	22	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied koeling en warmte</i>	38	5,3%	2	2,6%	
Bosbouw en bosbeheer (7j)	1	0,0%	0	0,0%	0
Dierenzorg	1	0,0%	0	0,0%	0
Gespecialiseerde dierenverzorging (7j)	30	23,3%	7	10,0%	3
Land- en tuinbouwmechanisatie (7j)	1	0,0%	0	0,0%	0
Tuinaanleg en -onderhoud	9	0,0%	0	0,0%	0
Tuinbouw en groenvoorziening	3	33,3%	1	0,0%	0
Tuinbouwproductie (7j)	2	0,0%	0	0,0%	0
Veehouderij en landbouwteelten	6	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied land- en tuinbouw</i>	53	15,1%	8	5,7%	3
Haarstilist (7j)	38	10,5%	4	5,3%	2
Haarzorg	9	11,1%	1	11,1%	1
<i>Studiegebied lichaamsverzorging</i>	47	10,6%	5	6,4%	3
Veiligheidsberoepen (7j) (<i>studiegebied maatschappelijk veiligheid</i>)	18	0,0%	0	0,0%	0
Computer gestuurde werktuigmachines (7j)	12	8,3%	1	8,3%	1
Elektrische installaties	4	0,0%	0	0,0%	0
Fotolassen (7j)	25	0,0%	0	0,0%	0
Industrieel onderhoud	8	12,5%	1	12,5%	1
Industriële elektriciteit	30	0,0%	0	0,0%	0
Lassen - constructie	16	12,5%	2	12,5%	2
Pijpfitten - lassen - monteren	4	0,0%	0	0,0%	0
Werktuigmachines	2	50,0%	1	50,0%	1
<i>Studiegebied mechanica - elektriciteit</i>	101	5,0%	5	5,0%	5
Mode - verkoop (7j)	3	0,0%	0	0,0%	0
Moderealisatie en -verkoop	4	25,0%	1	0,0%	0
Modespecialisatie en trendstudie (7j)	6	16,7%	1	0,0%	0
Modevormgeving (BSO4)	1	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied mode</i>	14	14,3%	2	0,0%	0
Kinderzorg (7j)	34	14,7%	5	5,9%	2
Organisatie-assistentie	13	0,0%	0	0,0%	0
Organisatiehulp	1	0,0%	0	0,0%	0
Thuis- en bejaardenzorg (7j)	105	13,3%	14	4,8%	5
Verzorging	39	17,9%	7	10,3%	4
<i>Studiegebied personenzorg</i>	192	13,5%	26	5,7%	11
Banketaannemer - traiteur (7j)	16	18,8%	3	12,5%	2
Banketbakkerij - Chocoladebewerking (7j)	17	17,6%	3	5,9%	1

Brood- en banketbakkerij en confiserie	4	0,0%	0	0,0%	0
Dieetbakkerij (7j)	2	50,0%	1	0,0%	0
Gemeenschapsrestauratie (7j)	7	0,0%	0	0,0%	0
Hotelonthaal (7j)	2	0,0%	0	0,0%	0
Restaurant en keuken	9	33,3%	3	33,3%	3
Restaurantbedrijf en drankenkennis (7j)	3	0,0%	0	0,0%	0
Slagerij - Fijnkosttraiteur (7j)	2	50,0%	1	0,0%	0
Slagerij en verkoopklare gerechten	1	0,0%	0	0,0%	0
Specialiteitenrestaurant (7j)	4	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied voeding</i>	67	16,4%	11	9,0%	6
<i>Naamloos 7j</i>	39	15,4%	6	2,6%	1
BSO 3e graad	904	11,6%	105	4,6%	42

Studierichtingen binnen 3e graad TSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j	geen werkervaring na 1j		
Autotechnieken	17	5,9%	1	5,9%	1
Toegepaste autotechnieken (Se-n-Se)	11	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied auto</i>	29	3,6%	1	3,6%	1
Bouw constructie- en planningstechnieken (Se-n-Se)	1	0,0%	0	0,0%	0
Bouw- en houtkunde	1	0,0%	0	0,0%	0
Bouwtechnieken	4	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied bouw</i>	6	0,0%	0	0,0%	0
Apotheekassistent (Se-n-Se)	6	0,0%	0	0,0%	0
Chemie	7	28,6%	2	14,2%	1
Farmaceutisch-technisch assistent	6	16,7%	1	16,7%	1
Techniek - Wetenschappen	10	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied chemie</i>	29	10,3%	3	6,9%	2
Fotografie (<i>studiegebied fotografie</i>)	1	0,0%	0	0,0%	0
Grafische technieken	1	0,0%	0	0,0%	0
Multimedia	15	53,3%	8	26,7%	4
Printmedia	2	0,0%	0	0,0%	0
Tekst- en beeldintegratietechnieken (Se-n-Se)	1	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied grafische communicatie en media</i>	19	42,1%	8	21,1%	4
Boekhouden - Informatica	25	12,0%	3	8,0%	2
Handel	48	14,6%	7	4,2%	2
Immobiëlenbeheer (Se-n-Se)	1	100,0%	1	0,0%	0
Informaticabeheer	28	25,0%	7	3,6%	1

Medico-sociale administratie (Se-n-Se)	1	100,0%	1	0,0%	0
Secretariaat - Talen	22	13,6%	3	9,1%	2
<i>Studiegebied handel</i>	125	17,6%	22	5,6%	7
Hout constructie- en planningstechnieken (Se-n-Se)	2	0,0%	0	0,0%	0
Houttechnieken	20	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied hout</i>	22	0,0%	0	0,0%	0
Industriële koeltechnieken (Se-n-Se) (<i>studiegebied koeling en warmte</i>)	1	0,0%	0	0,0%	0
Biotechnische wetenschappen	5	0,0%	0	0,0%	0
Dier- en landbouwtechnische wetenschappen	7	0,0%	0	0,0%	0
Planttechnische wetenschappen	3	0,0%	0	0,0%	0
Tuinbouwtechnieken	1	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied Land- en tuinbouw</i>	16	0,0%	0	0,0%	0
Esthetische lichaamsverzorging (Se-n-Se)	9	33,3%	3	11,1%	1
Grime (Se-n-Se)	1	0,0%	0	0,0%	0
Schoonheidsverzorging	35	20,0%	7	2,9%	1
<i>Studiegebied lichaamsverzorging</i>	45	22,2%	10	4,4%	2
Integrale veiligheid (<i>studiegebied maatschappelijk veiligheid</i>)	38	7,9%	3	2,6%	1
Computergestuurde mechanische productietechnieken (Se-n-Se)	6	0,0%	0	0,0%	0
Elektriciteit - Elektronica	1	0,0%	0	0,0%	0
Elektrische installatietechnieken	37	16,2%	6	10,8%	4
Elektromechanica	18	11,1%	2	5,6%	1
Industriële onderhoudstechnieken (Se-n-Se)	6	0,0%	0	0,0%	0
Industriële wetenschappen	6	16,7%	1	16,7%	1
Mechanische vormingstechnieken	18	0,0%	0	0,0%	0
Podiumtechnieken	1	0,0%	0	0,0%	0
Stuur- en beveiligingstechnieken	8	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied mechanica - elektriciteit</i>	101	8,9%	9	5,9%	6
Creatie en mode	2	50,0%	1	50,0%	1
Creatie en patroonontwerpen (Se-n-Se)	4	50,0%	2	25,0%	1
<i>Studiegebied mode</i>	6	50,0%	3	33,3%	2
Contactologie - optometrie (Se-n-Se) (<i>studiegebied optiek</i>)	1	0,0%	0	0,0%	0
Orthopedietechnieken	2	0,0%	0	0,0%	0
Orthopedische instrumenten (Se-n-Se)	2	0,0%	0	0,0%	0

<i>Studiegebied orthopedische technieken</i>	4	0,0%	0	0,0%	0
Animatie in ouderenzorg (Se-n-Se)	1	0,0%	0	0,0%	0
Gezondheids- en welzijnswetenschappen	12	8,3%	1	8,3%	1
Internaatswerking (Se-n-Se)	1	0,0%	0	0,0%	0
Jeugd- en gehandicaptenzorg	17	5,9%	1	0,0%	0
Leefgroepenwerking (Se-n-Se)	17	5,9%	1	0,0%	0
Sociale en technische wetenschappen	118	19,5%	23	7,6%	9
Tandartsassistentie (Se-n-Se)	3	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied personenzorg</i>	169	15,4%	26	5,9%	10
Lichamelijke opvoeding en sport	40	10,0%	4	2,5%	1
Topsport	2	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied sport</i>	42	9,5%	4	2,4%	1
Onthaal en public relations	8	12,5%	1	12,5%	1
Toerisme en organisatie (Se-n-Se)	2	100,0%	2	50,0%	1
Toerisme	7	14,3%	1	14,3%	1
<i>Studiegebied toerisme</i>	1	23,5%	0	17,6%	0
Brood en banket	2	0,0%	0	0,0%	0
Hospitality	1	0,0%	0	0,0%	0
Hotel	12	8,3%	1	8,3%	1
<i>Studiegebied voeding</i>	15	6,7%	1	6,7%	1
TSO 3e graad	685	13,7%	94	5,8%	40

Studierichtingen binnen 3e graad KSO	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Architecturale en binnenhuiskunst	2	0,0%	0	0,0%	0
Artistieke opleiding	4	0,0%	0	0,0%	0
Audiovisuele vorming	2	0,0%	0	0,0%	0
Grafische vormgeving (Se-n-Se)	2	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste beeldende kunst	3	33,3%	1	0,0%	0
Vrije beeldende kunst	2	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied beeldende kunsten</i>	15	6,7%	1	0,0%	0
Muziek	4	25,0%	1	0,0%	0
Woordkunst - Drama	5	20,0%	1	20,0%	1
<i>Studiegebied podiumkunsten</i>	9	22,2%	2	11,1%	1
KSO 3e graad	24	12,5%	3	4,2%	1

Studierichtingen binnen professionele bachelor	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j		geen werkervaring na 1j	
Interieurvormgeving	4	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste architectuur	4	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied architectuur</i>	8	0,0%	0	0,0%	0
Audiovisuele kunsten	5	20,0%	1	20,0%	1
Beeldende vormgeving	2	50,0%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied audiovisuele en beeldende kunst</i>	7	28,6%	2	14,3%	1
<i>Agro- en biotechnologie (studiegebied biotechniek)</i>	47	6,4%	3	2,1%	1
Biomedische laboratoriumtechnologie	29	0,0%	0	0,0%	0
Ergotherapie	41	0,0%	0	0,0%	0
Logopedie en audiologie	22	0,0%	0	0,0%	0
Medische beeldvorming	4	0,0%	0	0,0%	0
Optiek en optometrie	1	0,0%	0	0,0%	0
Orthopedie	4	0,0%	0	0,0%	0
Podologie	3	0,0%	0	0,0%	0
Verpleegkunde	107	1,9%	2	0,0%	0
Voedings- en dieetkunde	20	5,0%	1	5,0%	1
Vroedkunde	12	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied gezondheidszorg</i>	243	1,2%	3	0,4%	1
Bedrijfsmanagement	177	4,5%	8	1,7%	3
Communicatiemanagement	25	8,0%	2	0,0%	0
Hotelmanagement	6	0,0%	0	0,0%	0
Informaticamanagement en multimedia	3	0,0%	0	0,0%	0
Journalistiek	11	18,2%	2	9,1%	1
Officemanagement	48	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste informatica	49	2,0%	1	0,0%	0
Toerisme en recreatiemanagement	5	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde</i>	324	4,0%	13	1,2%	4
Audiovisuele technieken - film, TV, video	2	0,0%	0	0,0%	0
Audiovisuele technieken - fotografie	2	50,0%	1	0,0%	0
Autotechnologie	11	9,1%	1	9,1%	1
Bouw	20	0,0%	0	0,0%	0
Chemie	20	15,0%	3	0,0%	0
Digital arts en entertainment	2	0,0%	0	0,0%	0
Elektromechanica	31	0,0%	0	0,0%	0

Elektronica-ICT	32	9,4%	3	6,3%	2
Elektrotechniek	1	0,0%	0	0,0%	0
Energietechnologie	12	0,0%	0	0,0%	0
Grafische en digitale media	12	8,3%	1	0,0%	0
Houttechnologie	5	0,0%	0	0,0%	0
Logistiek	6	0,0%	0	0,0%	0
Mechanische ontwerp- en productietechnologie	2	0,0%	0	0,0%	0
Modetechnologie	1	0,0%	0	0,0%	0
Multimedia en communicatietechnologie	5	20,0%	1	20,0%	1
Vastgoed	11	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied industriële wetenschappen en technologie</i>	176	5,7%	10	2,3%	4
<i>Pop- en rockmuziek (studiegebied muziek en podiumkunsten)</i>	3	0,0%	0	0,0%	0
Kleuteronderwijs	59	3,4%	2	1,7%	1
Lager onderwijs	123	5,7%	7	0,0%	0
Secundair onderwijs	122	4,1%	5	0,0%	0
<i>Studiegebied onderwijs</i>	304	4,6%	14	0,3%	1
Gezinswetenschappen	3	0,0%	0	0,0%	0
Maatschappelijke veiligheid	1	0,0%	0	0,0%	0
Orthopedagogie	65	3,1%	2	1,5%	1
Pedagogie van het jonge kind	7	14,3%	1	0,0%	0
Sociaal werk	80	3,7%	3	2,5%	2
Sociale readaptatiewetenschappen	2	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste psychologie	12	8,3%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied sociaal-agogische werk</i>	170	4,1%	7	1,8%	3
Professionele bachelor	1.282	4,1%	53	1,2%	15

Studiegebieden binnen academische bachelor	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j	geen werkervaring na 1j		
Archeologie en kunstwetenschappen	1	0,0%	0	0,0%	0
Architectuur	1	0,0%	0	0,0%	0
Audiovisuele en beeldende kunst	5	20,0%	1	0,0%	0
Bewegings- en revalidatiewetenschappen	3	0,0%	0	0,0%	0
Economische en toegepaste wetenschappen	5	0,0%	0	0,0%	0
Farmaceutische wetenschappen	1	0,0%	0	0,0%	0
Geschiedenis	1	100,0%	1	100,0%	1

Industriële wetenschappen en technologie	2	0,0%	0	0,0%	0
Muziek en podiumkunsten	2	0,0%	0	0,0%	0
Politieke en sociale wetenschappen	5	0,0%	0	0,0%	0
Psychologie en pedagogische wetenschappen	2	0,0%	0	0,0%	0
Rechten, notariaat en criminologische wetenschappen	7	0,0%	0	0,0%	0
Taal- en letterkunde	9	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste taalkunde	1	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste wetenschappen	1	0,0%	0	0,0%	0
Verkeerskunde	1	0,0%	0	0,0%	0
Wetenschappen	4	0,0%	0	0,0%	0
Wijsbegeerte en moraalwetenschappen	1	0,0%	0	0,0%	0
Academische bachelor	52	3,8%	2	1,9%	1

Studierichtingen binnen master	aantal schoolverlaters	werkloos na 1j	geen werkervaring na 1j		
Culturele studies	3	33,3%	1	0,0%	0
Kunstwetenschappen	5	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied archeologie en kunstwetenschappen</i>	8	12,5%	1	0,0%	0
Architectuur	19	0,0%	0	0,0%	0
Interieurarchitectuur	14	7,1%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied architectuur</i>	33	3,0%	1	0,0%	0
Audiovisuele kunsten	3	0,0%	0	0,0%	0
Beeldende kunsten	16	31,3%	5	6,3%	1
Conservatie en restauratie	1	100,0%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied audiovisuele en beeldende kunst</i>	20	30,0%	6	5,0%	1
Ergotherapeutische wetenschap	1	0,0%	0	0,0%	0
Lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen	3	0,0%	0	0,0%	0
Revalidatiewetenschappen en kinesithérapie	39	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied bewegings- en revalidatiewetenschappen</i>	43	0,0%	0	0,0%	0
Biomedische wetenschappen	22	13,6%	3	4,5%	1
Biowetenschappen: land- en tuinbouwkunde	7	28,6%	2	28,6%	2
Biowetenschappen: voedingsindustrie	12	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied biotechniek</i>	19	10,5%	2	10,5%	2
Diergeneeskunde	11	0,0%	0	0,0%	0
Accountancy en revisoraat	2	0,0%	0	0,0%	0
Algemene economie	1	0,0%	0	0,0%	

Bedrijfseconomie	9	11,1%	1	0,0%	0
Bedrijfskunde	2	0,0%	0	0,0%	0
Beleidseconomie	3	33,3%	1	0,0%	0
Cultuurmanagement	2	0,0%	0	0,0%	0
Economische wetenschappen	3	0,0%	0	0,0%	0
Informatiemanagement	4	0,0%	0	0,0%	0
Management	15	6,7%	1	0,0%	0
Organisatie en management	10	0,0%	0	0,0%	0
Sociaal-economische wetenschappen	1	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste economische wetenschappen	24	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste economische wetenschappen: bedrijfskunde	17	5,9%	1	5,9%	1
Toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur in de beleidsinformatica	5	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	18	0,0%	0	0,0%	0
Toerisme	2	50,0%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied economische en toegepaste economische wetenschappen</i>	118	4,2%	5	0,8%	1
Farmaceutische zorg	13	0,0%	0	0,0%	0
Geneesmiddelenontwikkeling	8	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied farmaceutische wetenschappen</i>	21	0,0%	0	0,0%	0
Geneeskunde	23	0,0%	0	0,0%	0
Verpleegkunde en vroedkunde	14	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied geneeskunde</i>	37	0,0%	0	0,0%	0
Geschiedenis (<i>studiegebied geschiedenis</i>)	9	33,3%	3	22,2%	2
Kinesithérapie (<i>studiegebied gezondheidszorg</i>)	1	0,0%	0	0,0%	0
Godgeleerdheid en godsdienstwetenschappen (<i>studiegebied godgeleerdheid, godsdienstwetenschappen en kerkelijk recht</i>)	1	0,0%	0	0,0%	0
Bestuurskunde en publiek management	1	0,0%	0	0,0%	0
Handelsingenieur	2	0,0%	0	0,0%	0
Handelswetenschappen	40	0,0%	0	0,0%	0
Internationale bedrijfseconomie en bedrijfsbeleid	1	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied handelswetenschappen en bedrijfskunde</i>	44	0,0%	0	0,0%	0
Industriële wetenschappen: biochemie	3	0,0%	0	0,0%	0
Industriële wetenschappen: bouwkunde	23	4,3%	1	0,0%	0
Industriële wetenschappen: chemie	6	0,0%	0	0,0%	0

Industriële wetenschappen: elektromechanica	45	2,2%	1	0,0%	0
Industriële wetenschappen: elektronica-ICT	27	3,7%	1	0,0%	0
Industriële wetenschappen: elektrotechniek	1	0,0%	0	0,0%	0
Industriële wetenschappen: energie	7	0,0%	0	0,0%	0
Industriële wetenschappen: landmeten	1	0,0%	0	0,0%	0
Industriële wetenschappen: nucleaire technologie	2	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied industriële wetenschappen en technologie</i>	115	2,6%	3	0,0%	0
Drama	1	0,0%	0	0,0%	0
Muziek	8	12,5%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied muziek en podiumkunsten</i>	9	11,1%	1	0,0%	0
Bedrijfscommunicatie	21	0,0%	0	0,0%	0
Communicatiewetenschappen	15	13,3%	2	13,3%	2
Europese studies: transnationale en mondiale perspectieven	1	0,0%	0	0,0%	0
Overheidsmanagement en -beleid	5	0,0%	0	0,0%	0
Politieke communicatie	3	0,0%	0	0,0%	0
Politieke wetenschappen	5	0,0%	0	0,0%	0
Sociaal werk en sociaal beleid	2	0,0%	0	0,0%	0
Sociaal werk	4	0,0%	0	0,0%	0
Sociologie	7	28,6%	2	0,0%	0
Vergelijkende en internationale politiek	6	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied politieke en sociale wetenschappen</i>	69	5,8%	4	2,9%	2
Productontwikkeling	5	0,0%	0	0,0%	0
Agogische wetenschappen	3	0,0%	0	0,0%	0
Educatieve studies	3	0,0%	0	0,0%	0
Opleidings- en onderwijswetenschappen	5	0,0%	0	0,0%	0
Pedagogische wetenschappen	20	10,0%	2	0,0%	0
Psychologie	41	2,4%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied psychologie en pedagogische wetenschappen</i>	72	4,2%	3	0,0%	0
Criminologische wetenschappen	15	20,0%	3	6,7%	1
Economie, het recht en bedrijfskunde	2	0,0%	0	0,0%	0
Rechten	54	0,0%	0	0,0%	0
Veiligheidswetenschappen	2	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied rechten, notariaat en criminologische wetenschappen</i>	73	4,1%	3	1,4%	1
Gezondheidsvoorlichting en -bevordering	3	0,0%	0	0,0%	0
Logopedische en audiologische wetenschappen	17	5,9%	1	0,0%	0

Management en beleid van de gezondheidszorg	2	0,0%	0	0,0%	0
Seksuologie	4	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied sociale gezondheidswetenschappen</i>	26	3,8%	1	0,0%	0
Historische taal- en letterkunde	1	0,0%	0	0,0%	0
Literatuur van de moderniteit	1	100,0%	1	0,0%	0
Meertalige professionele communicatie	5	0,0%	0	0,0%	0
Taal- en letterkunde	22	9,1%	2	4,5%	1
Taal- en regiostudies: Japanologie	1	0,0%	0	0,0%	0
Taal- en regiostudies: Oude Nabije Oosten	1	0,0%	0	0,0%	0
Taalkunde	2	0,0%	0	0,0%	0
Theater- en filmwetenschap	4	25,0%	1	25,0%	1
Westerse literatuur	7	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied taal- en letterkunde</i>	44	9,1%	4	4,5%	2
Tandheelkunde	6	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: biosysteemtechniek	1	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: cel- en genbiotechnologie	5	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: katalytische technologie	3	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: land- en bosbeheer	1	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: landbouwkunde	3	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: levensmiddelentechnologie	2	0,0%	0	0,0%	0
Bio-ingenieurswetenschappen: milieutechnologie	5	20,0%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied toegepaste biologische wetenschappen</i>	20	5,0%	1	0,0%	0
Journalistiek	12	0,0%	0	0,0%	0
Meertalige communicatie	12	8,3%	1	0,0%	0
Tolken	6	0,0%	0	0,0%	0
Vertalen	9	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied toegepaste taalkunde</i>	39	2,6%	1	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: architectuur	10	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: biomedische ingenieurstechniek	4	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: biomedische technologie	2	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: bouwkunde	8	12,5%	1	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: chemische technologie	3	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: computerwetenschappen	4	0,0%	0	0,0%	0

Ingenieurswetenschappen: elektrotechniek	4	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: materiaalkunde	1	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: verkeer, logistiek en intelligente transportsystemen	2	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: werktuigkunde	6	0,0%	0	0,0%	0
Ingenieurswetenschappen: werktuigkunde-elektrotechniek	2	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied toegepaste wetenschappen</i>	46	2,2%	1	0,0%	0
<i>Mobiliteitswetenschappen (Studiegebied verkeerskunde)</i>	2	0,0%	0	0,0%	0
Bio-informatica	1	0,0%	0	0,0%	0
Biochemie en biotechnologie	6	16,7%	1	0,0%	0
Biologie	17	17,6%	3	11,8%	2
Chemie	4	0,0%	0	0,0%	0
Fysica	5	0,0%	0	0,0%	0
Geografie	4	0,0%	0	0,0%	0
Geologie	4	0,0%	0	0,0%	0
Informatica	1	0,0%	0	0,0%	0
Milieuwetenschap	2	0,0%	0	0,0%	0
Nanowetenschappen en nanotechnologie	1	0,0%	0	0,0%	0
Sterrenkunde	1	0,0%	0	0,0%	0
Toegepaste informatica	1	0,0%	0	0,0%	0
Wiskunde	2	0,0%	0	0,0%	0
<i>Studiegebied wetenschappen</i>	49	8,2%	4	4,1%	2
Moraalwetenschappen	1	0,0%	0	0,0%	0
Wijsbegeerte	2	50,0%	1	0,0%	0
<i>Studiegebied wijsbegeerte en moraalwetenschappen</i>	3	33,3%	1	0,0%	0
Master	965	5,0%	48	1,5%	14

Op de VDAB website vindt u de details per studieniveau en richting, ook voor andere regio's.

<https://www.vdab.be/trendsdoc/schoolverlaters/detail/default.shtml>